ATILIM

Bütün ülkelerin proleterleri birleşiniz!

Kurucusu: İ.Bilen

Yıl 13, Sayı 14 (180)

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi organı 15 Temmuz 1986

HER ŞEY ULUSAL KONFERANSIN BAŞARISI İÇİN !

TKP 1986 Ulusal Konferans Tezleri Açıklandı:

"TKP'NİN ÇIKIŞ YOLU ÖNERİSİ: BARIŞ VE ULUSAL DEMOKRASİ PROGRAMI"

Partimiz Merkez Komitesi'nin 6. Plenumunda onaylanan "TKP 1986 Ulusal Konferans Tezleri" açıklandı ve tartışmaya açıldı. Ulusal Konferans, tezlere tartışmaların ışığında son biçimini verecek.

"TKP'nin Çıkış Yolu Önerisi: Barış ve Ulusal Demokrasi Programı" başlığını taşıyan tezler, bir sunuçtan ve dört bölümden oluşuyor. Sunuş bölümü ülkemizdeki ve dünyadaki durumu partimizin bugünkü aşamada hangi uğurda mücadele ettiğini dile getiriyor.

"Barış ve Ulusal Demokrasi Programımızın Ana Hatları" başlıklı birinci bölüm şu altbaşlıklardan oluşuyor: 1- Demokratik bir rejim için, 2- Savaş tehlikesini uzaklaştırmak, tüm komşularımızla barış içinde yanyana yaşamak, uluslararası durumun iyiye dönmesine katkıda bulunmak için, 3- Ekonomiyi emperyalizme karşı korumak, bağımsız bir ekonomik gelişme yoluna koyulabilmek, ulusal sanayiyi ve tarımı güçlendirmek için, 4- Halkın durumunun kötüleşmesinin durdurulması ve hissedilebilir bir iyileşme sağlanması için, 5- Ulusal kültürün korunması ve geliştirilmesi, bilim, sanat ve düşünce yaşamının demokratikleştirilmesi, halkımızın aydınlanması için. Bu bölümde bu altbaşlıklar altında bu amaçlara ulaşılabilmesi için alınması gereken önlemler, gerçekleştirilmesi gereken köklü demokratik reformlar sayılıyor.

Tezlerin ikinci bölümü partimizin barış ve demokrasi mücadelesindeki birlik politikasını ve demokratik yığınsal hareketi yükseltme çizgisini ele alıyor, bu hareketin çeşitli kollarına yaklaşımını gösteriyor. Burada şu altbölümler yer alıyor: 1- TKP'nin politikası işçi sınıfının birlik ve mücadele politikasıdır. 2- Demokrasi mücadelesi ve sendikalar. 3- Demokrasi mücadelesi ve köylülük. 4- Demokrasi mücadelesi ve aydınlar. 5- Demokrasi mücadelesi ve gençlik. 6- Demokrasi mücadelesi ve kadınlar. 7- Demokrasi mücadelesi ve Kürt halkı. 8- Demokrasi mücadelesi ve dindarlar. 9- Demokrasi mücadelesi ve Kemalistler. 10- Türkiye ve sosyalist ülkeler.

Arkası 7. sayfada

GERÇEK ULUSAL ÇIKARLAR

Başbakan Özal'ın Kuzey Kıbrıs'a yaptığı gezi, Trakya'nın çeşitli il ve ilçelerindeki konuşmalarında Bulgaristan'a yönelttiği saldırılar, Ege'de Yunanistan'a karşı yapılan güç gösterisine askeri parka giyerek katılması, bütün bunlar hükümetin politikasının aşırı milliyetçi, şovenist doğrultuda daha da derinleşeceğini gösteriyor. "Dış Türkler"e ilişkin Turancı propagandanın ağırlığı artıyor.

"Dış Türkler"e ilişkin edebiyatın ardında her zaman emperyalist çıkarların yattığı tarihsel deneylerle sabittir. İsmet İnönü 19 Mayıs 1944 konuşmasında şöyle diyordu: "Turancılar, Türk milletini bütün komşularıyla onarılmaz bir surette derhal düşman yapmak için birebir tılsım bulmuşlardır. Bu kadar şuursuz ve vicdansız fesatçıların tezvirlerine Türk milletinin mukadderatını kaptırmamak için elbette Cumhuriyet'in bütün tedbirlerini kullanacağız".

Ne yazık ki, bugün "Türk milletinin mukadderatı", bu "şuursuz ve vicdansız fesatçıların" eline geçmiş durumdadır. "Bulgaristan Türkleri", "Kıbrıs Türkleri", "Batı Trakya Türkleri", "Orta Asya Türkleri", "Kerkük Türkleri" vb.'ne ilişkin "tezvirler", Evren-Özal yönetimi tarafından bir "tılsım" gibi kullanılmaya çalışılıyor.

Bu "tılsım", ABD ve NATO'nun saldırgan askersel -politik planları doğrultusunda bütün komşularımızla ilişkilerimizi gerginleştirmek için kullanılıyor.

Bu "tılsım", halkın dikkatinin gerçek ulusal sorunlardan, iş, ekmek, özgürlük sorunlarından uzaklaştırılabilmesi için kullanılıyor.

Arkası sayfa 7'de

Ceza yasası daha da faşistleştiriliyor

Özal hükümeti; Adalet Bakanlığı görevlileri, bazı yargıçlar ve YÖK'çü profesörlerden oluşan 21 kişilik özel bir komisyona yeni Türk Ceza Yasası taslağı hazırlattı. Faşist 141-142. maddeleri pekiştiren, 163. ve 146. maddelerin kapsamını daha da genişletip ağırlaştıran ve sonuçta demokrasi güçlerine karşı TCY'nı daha uygulanabilir hale getiren bu yeni taslak büyük olasılıkla önümüzdeki dönemde meclise sunulacak. Yeni TCY'nı hazırlamakla görevli özel komisyonun başkanı Prof. Sulhi Dönmezer basına yaptığı açıklamada; 141-142. maddelere bir ek yaparak "milli duygulara tecavüzü suç haline getirdik" diyor. Böylece 141 ve 142. maddeler Kürt ulusal hareketine karşı, her türlü anti-şovenist görüşe karşı ve dış politikada her türlü anti-militarist çıkışı önlemek için barış güçlerinin hareketine karşı kullanılabilecek hale getiriliyor. Vicdan özgürlüğüne karşı kullanılan 163. madde ise cezalar artırılarak 141-142. maddelerle eşitleniyor. 146. madde ise "Anayasa'nın fiilen uygulanmasını önlemek" ibaresiyle bütün demokrasi hareketine karşı kullanılabilecek biçimde genişletiliyor. Böylesi bir madde ile, 1982 Anayasası'nda varolan genel grev yasağına karşı Türk-İş'in genel grev yapması ölümle cezalandırılacak suç haline geliyor. Yeni yasa tasarısını hazırlayan komisyon başkanı Dönmezer, "yeni hükmün anlamı, Anayasa'nın doğrudan doğruya yetki verdiği merciler dışında herhangi bir faaliyetin anayasayı ihlal teşkil edeceğini beyan etmekten ibarettir... Dış güçler, yani Meclis dışından gelecek her türlü müdahaleler cezalandırılıyor, o da ölümle" diye açıklıyor. (Milliyet, 27.6.1986).

Arkası 6. sayfada

"Amerikalıların cehenneme kadar yolları var"

Temmuz ayı başında, İncirlik üssünde görevli Amerikalı askerler, sarhoş vaziyette, çevrede yaşayan yurttaşlara saldırdılar, Türkiye aleyhine küfürler sarfettiler. Bu olaya sert tepki gösteren Türk Harp-İş Genel Başkanı Kenan Durukan, sendikanın Adana şube kongresinde yaptığı konuşmada, "Bizi fazla rahatsız ederseniz gideriz diyen Amerikalıların cehenneme kadar yolları var. Kendilerini burada tutan mı var? Bizi kendi ülkemizde özgür yaşamaktan alıkoymak gafletine düşen bu kişilerden hesap soracağız" dedi.

Bilindiği gibi, geçen yılın Mart ayında da, üsdeki Amerikalı askerler, Türk Harp-İş üyesi işçilere kurt köpekleri ile saldırmıştı.

"TKP 1986 ULUSAL KONFERANS TEZLERİ"NİN TARTIŞILMASI ÜZERİNE

TKP 1986 Ulusal Konferansının hazırlık süreci ilerliyor. Bu hazırlık sürecinin ve konferansın önünde somut hedefler var.

Birincisi, parti politikasının ve güncel amaçlarının bütün parti üyeleri ve parti örgütleri tarafından bütün boyutlarıyla kavranıp, özümsenmesi, günlük politik çalışmada yaratıcılıkla uygulanmasıdır. Parti üye ve örgütlerinin parti politikasının geliştirilmesine ve uygulanmasına katılım düzeyinin yükseltilmesidir.

Ikincisi, parti üye ve örgütlerinin çalışmalarındaki eksikliklerin giderilmesi, kazanılan deneyimlerden günün görevlerinin çözümüne ışık tutacak derslerin çıkarılması, her alandaki parti çalışmasının bu anlamda yenilenmesi, geliştirilmesidir. Bütün bunlarda belirleyici olmak üzere her düzeydeki yöneticilerin yöneticilik faaliyetinde yetkinleşmesidir.

Üçüncüsü, partimizin ve mücadelesinin emekçi halka ve öteki demokrasi güçlerine daha iyi tanıtılması, partimizin ülkemizdeki bugünkü her bakımdan kötüye giden durumdan çıkış yoluna ilişkin "Barış ve Ulusal Demokrasi" programının kamuoyna en geniş şekilde duyurulmasıdır.

Dördüncüsü, yığınlar içindeki, yığın hareketinin çeşitli kollarındaki politik ve örgütsel etkimizi artırmak, yığınlarla daha sıkı bağlanmaktır.

Beşincisi, barış ve demokrasi mücadelesinde işbirliği yapmak istediğimiz güç ve çevrelerle diyaloğumuzu geliştirmek, daha sıkı ve daha geniş işbirliklerine yönelmektir.

Birbirleriyle sıkı sıkıya bağlı olan bu hedeflere ulaşılması, en geniş demokrasi güçlerinin birliğinin sağlanması, yığın eylemlerinin sürekli yükselen bir çizgiye oturtulması ve "Daha Güçlü TKP" doğrultusunda çok somut kazanımlar olacaktır.

"TKP 1986 Ulusal Konferans Tezleri"nin tartışılması bütün bu somut hedeflerle bağlı olarak ele alınmalıdır.

***

Barış ve Ulusal Demokrasi Programımızın devrimci özünü Haydar Kutlu yoldaş, MK 6. Plenumunu açış konuşmasında şöyle dile getirdi: "TKP, yığınlara ve öteki demokrasi güçlerine ülkenin kurtulabileceğini, kalkınabileceğini, ilerleyebileceğini gösterebilmelidir. Halkın yaşamında en azından hissedilebilir bir iyileşmenin olabileceğini gösterebilmelidir. Bunların hayal olmadığını gösterebilmelidir. Harekete geçebilmeleri için onlarda iyimserlik yaratmalıdır. Mücadele için böylece güçlü bir istek ve kararlılık sağlamalıyız."

Tezlerimiz incelendiğinde bu iyimserliğin sağlam ve gerçekçi temellere dayandığı görülecektir. Çıkış yolu önerimiz, umutsuzluk, yılgınlık, çaresizlik yaymak isteyen emperyalizme ve işbirlikçilerine güçlü bir yanıttır. Türkiye onların istediği gibi olmayacaktır. Bağımsız, egemen, demokratik, sanayileşmiş, aydınlanmış, barışçı bir Türkiye, emekçinin korunduğu bir Türkiye hayal değildir, halkımızın uğrunda onlarca yıldır nice mücadeleler verdiği bu hedeflere ulaşılacaktır.

Biz buna inanıyoruz. Bu inancımızı en geniş güçlere, en geniş halk yığınlarına aşılayabilmek için önce kendimizin bu inancın temellerini iyi kavramamız gerekir. Tezlerimizin parti içinde tartışılmasının birinci hedefi bu olmalıdır.

Tezlerde ele alınan sorunlar halkın bugün tartıştığı ve yarın daha da çok tartışacağı sorunlardır. Öteki politik güçlerin gündeminde yer alan sorunlardır.

Tezlerimiz, nasıl bir demokrasi, nasıl bir ekonomik politika, nasıl bir sosyal politika, nasıl bir kültür politikası, nasıl bir dış politika, nasıl bir ordu sorularının yanıtlarından, ülkenin ve halkın çıkarlarına uygun yanıtlardan oluşuyor. Şimdi sonbaharda ara seçimlerin yapılacak olması, bu konulardaki tartışmaları daha da alevlendirecektir.

Partimizin görüşlerini geniş yığınlara taşımak, onlarla bu konularda tartışmak, görüşlerini almak, ülkemizin temel sorunlarına birlikte çözüm arayan geniş güçlerin dostça, demokratik bir diyalogunu oluşturmak, herkesten öğrenmek, herkese kendimizi tanıtmak için koşullar giderek daha elverişli duruma geliyor.

Bunları nasıl başaracağız? İşte tezlerimizin parti içinde tartışılmasının ikinci hedefi bu olmalıdır. Her parti örgütü kendi alanında nasıl bir çalışmayla bu işlerin üstesinden geleceğini saptayıp, uygulamalıdır.

***

Konferans için hazırlanmış olan belgelerin kamuoyuna en geniş biçimde dağıtılmasını sağlamak, ülkenin geleceği konusunda sorumluluk duyan her çevreye alternatif önerilerimizi iletmek başlı başına bir iştir. Her yoldaş bu konuda kendini sorumlu hissetmelidir.

Konspirasyona zarar vermeden görüşlerimizi iletmek, gene aynı şekilde herkesin görüşlerini almak. Amaç budur. Bu zordur, ama olanaksız değildir.

Herkesle tartışabilmeliyiz. Bunu başarabilmeliyiz. Aktif bir politikacıyla da, politikaya ilgi duyan sıradan emekçiyle de, sendikacıyla da, gazeteciyle de, herkesle... Yüzyüze de, mektupla da, telefonla da, dolaylı dolaysız her yolla... Komünistlerin bu vatan için, bu halk için çarpan yüreklerinin sesini herkes duymalı!

Başkalarıyla tartışırken tek farkımız, en sorumlu, en yapıcı, en anlayışlı olabilmek olmalıdır. Tek doğru bizim görüşlerimiz diye iddia etmekle, kimseyi doğrunun yanına kazanamayız. Demokrasinin ve barışın düşmanlarından başka kimseyi pes ettirmeyi amaçlamıyoruz. Buna yardımcı olacaksa, kimden gelirse gelsin her görüşe ikna olmaya hazırız. Biz kendi görüşlerimize güveniyoruz, o zaman sabırla çalışırsak, başkalarını ikna etmenin olanaklı olduğunu da görebilmeliyiz. Herkesle anlayabilecekleri bir dille, ortak kavramlarla konuşabilmeyi öğrenmeliyiz.

Tezlerimizdeki çözüm önerileri, istemler ve birlik ruhu en başta artan bir hareketlilik içindeki yığınlara iletilmelidir. Bizim öne sürdüğümüz istemler demokratik yığın hareketinin çeşitli kollarının çıkarlarının ifadesidir. Barış ve Ulusal Demokrasi Programımız, bir bakıma, birleşik yığınsal demokratik hareketin eylem programı olmaya adaydır. Bunun gereklerini nasıl yerine getireceğiz? Yığın çalışmasındaki eksikliklerimizi nasıl gidereceğiz? Tezlerin parti içindeki tartışılmasının üçüncü hedefi de bu olmalıdır.

***

"TKP'nin Ulusal Demokrasi Alternatifi", "TKP'nin Ekonomik ve Sosyal Politika Alternatifi", "TKP'nin Barış, Ulusal Güvenlik ve Ulusal Egemenlik Alternatifi", "TKP'nin Silahlı Kuvvetlere İlişkin Reform Programı" başlıklı belgeler görüşlerimizin daha ayrıntılı tartışılması için ve daha geniş kapsamlı tanıtılması için iyi bir temeldir.

Yoldaşlarımız konferans tezlerini incelerken, kendi çalışma alanlarını ilgilendiren bölümlere ve belli bir bilgi birikimine sahip oldukları konulara özel bir ilgi göstermelidir. Açıktır ki, her yoldaş en çok katkıyı en iyi hazırlıklı olduğu konuda yapabilir.

Tartışmaların verimli bir şekilde yönlendirilmesi için parti merkez organları dikkatle izlenmelidir.

Tartışmalarda ortaya çıkan sorular ve tartışmaların sonuçları en kısa zamanda partiye iletilmelidir.

Parti merkez organları, tartışmalardaki farklı görüşleri de yayınlayacaktır. Tezlerimize dışımızdan gelecek eleştiri ve önerileri de yayınlamaya hazırız. Yoldaşlarımız partimizin görüşlerini öteki demokrasi güçlerine ulaştırmaya ne kadar çaba göstereceklerse, onların tezlerimiz üzerine görüşlerini parti organlarına iletmeye de o kadar önem vermelidirler.

Her üyenin mücadelemize katkısını artırmanın ve yöneticilik faaliyetini yetkinleştirmenin yolu da bütün bunların başarıyla örgütlenip yaşama geçirilmesinden geçiyor.

Bütün bunları başarmak demek, parti konferansımızı her iki anlamda da gerçekten ulusal bir konferans olarak, hem bütün partinin yaratıcı bir eylemi olarak, hem de bütün ulusal güçlerin ulusal çaptaki sorunların çözüm yoluna ilişkin bir birlik platformu olarak gerçekleştirmek demek olacaktır.

Kutlu yoldaşın dediği gibi:

"TKP çoktan halkımızın güvenini kazanmayı haketmiş bir partidir. Gelişmeler bu hedefler için kararlı ve olağanüstü çaba harcanırsa bugün hayal gibi gelen çok etkili sonuçlar alınabileceğini gösteriyor.

"Hedeflerimiz belli, amaçlarımız ve yolumuz nettir. Vargüçle ileri!"

ATILIM

Şili halkı savaş boylarında

● Sadık TOK

Şili'de 2 ve 3 Temmuz günlerinde askeri faşist diktatörlüğe karşı tüm ülke çapında genel grev yapıldı. 48 saat süren genel grev, Pinochet rejimine ağır bir darbe indirdi. Genel grev eylemine şimdiye dek görülmedik bir yığınsallıkta katılım oldu. Bu, eylemi örgütleyenlerin tahminlerini bile kat kat aştı. Genel grev sonucu başkent Santiago ile Valparaiso, Concepcion ve Punta-Arenas kentlerinde yaşam durdu. Fabrikalarda "çarklar" 48 saat boyunca dönmedi. Elektrikler kesildi, madenler, okullar, bürolar kapandı. Esnaf kepenk indirdi. Şehiriçlerinde ve şehirlerarasında ulaşım durdu. Başkent sokaklarında, ülkenin öteki büyük işçi merkezlerinde diktatörün zırhlı araçlara bindirilmiş "Pakos"larına (Şili halkının Pinochet'in polisine taktığı isim, "zorbalar" anlamına geliyor) karşı barikatlar kuruldu.

Genel grevin girişimcisi ve örgütleyicisi "Asamblea de la Civilidad (Yurttaş Temsilcileri Ulusal Konseyi) Başkanı Doktor Juan Luis Gonzales, faşist darbeden bu yana ülkede böylesine yığınsal bir eylemin ilk kez yapıldığına dikkat çekerek şöyle dedi: "Genel grev sona erdi, ama Şili halkının Pinochet rejimine karşı, şimdi yeni bir aşamaya ayak basmış olan savaşımı yeni bir güçle devam ediyor ve diktatörlük rejimi yıkılana, Şili'de halkın özlediği demokrasiye yeniden geçilene dek sürecektir..."

Bu yılın Nisan ayında kurulmuş olan "Asamblea de la Civilidad", diktatörlük karşıtı politik partileri, sendikal ve toplumsal örgütleri, öğrenci ve aydın derneklerini çatısı altında birleştirmişti. Şili Komünist Partisi, "Asamblea"nın kurulmasını faşist diktatörlüğe karşı yıllardır yürütülen savaşımda tüm muhalefet güçlerinin önemli bir kazanımı olarak değerlendiriyor ve bunu politik birliğin "jeneratörü" sayıyor.

Şili halkı, 48 saatlik genel greve yığınsal bir biçimde katılmakla korkuyu ve muhalefetin kimi kesimlerinde gözlenen kararsızlığı yendiğini, faşist caniler önünde boyun eğmeyeceğini bir kez daha gösterdi. Şimdi korku, hala orduya, terör aygıtına bel bağlasa da, Pinochet kliğini sarıyor. Ve bu korku içinde, genel grev sırasında kanlı rejimin bu terör ve baskı makinesi 11 kişinin canına kıydı, 60 kişiyi ağır yaraladı, yaklaşık 15 bin kişiyi yeniden bir toplama kampına, "sorgulama" merkezine dönüştürülen Santiago stadına doldurdu.

Pinochet kliğini alaşağı etmek olanaklı

İki günlük genel grev eylemi Şili halkının çeşitli muhalefet çevrelerinin öne koyduğu "daha bu yıl içinde faşist rejimi yıkma ve Şili'de demokrasiye yeniden geçme" ödevini yerine getirebileceğini gösterdi. Ülkedeki işçi sendikalarının çoğunluğunu çatısı altında birleştiren "Şili Emekçilerinin Ulusal Konseyi" adındaki sendikal konfederasyonun lideri Manuel Rodriges'in belirttiği gibi, "şimdi koşullar, Şili halkının bu kütsal özlemini gerçekleştirmek için çok daha elverişlidir." "Halk", diyor Manuel Rodriges, "sokağa, meydanlara çıkmış, artık ateş boylarında savaşıyor. İşçiler fabrikaları birer savaşım merkezine dönüştürüyor. Pekçok yerde kadın ve erkek, genç ve yaşlı bütün mahalle sakinleri semtlerini polise karşı topluca savunuyor. Öğrenciler okullarda, üniversitelerde ayağa kalkmış bulunuyor. Tek sözle, Şili faşizminin kıskacını artık kırmaya kararlı kılmış bulunuyor."

Şili halkı faşist diktatörlüğe karşı savaşımı bugün çok çeşitli biçimlerde ve değişik yöntemlerle sürdürüyor. 48 saatlik genel grev, bu savaşımın yeni bir aşamasını başlatmış bulunuyor. Muhalefet güçlerinin eylemleri sonucu diktatör Pinochet, artık Şili'yi dilediği gibi yönetemez oluyor.

Şili halkının ezici çoğunluğu köklü dönüşümler istiyor ve 48 saatlik grevin de gösterdiği gibi, bu köklü dönüşümleri bir an önce gerçekleştirmek için savaşım kararlılığını ortaya koyuyor. 13 yıllık diktatörlük rejimi ülke ekonomisini tam bir yıkıma uğrattı. Bugün Şili'de çalışabilir her yüz kişiden 30'u tamamen işsizdir. 16-30 yaş arasındaki kuşağın yüzde 65'i her türlü geçinme olanağından yoksundur. Latin Amerika Sosyal Araştırma Enstitüsü'nün son verilerine göre, bugün Pinochet'in Şili'sinde her üç aileden birinin yıllık geliri 350 doları geçmiyor.

Ordu içinde ayrışma derinleşiyor

Şili halkının giderek güçlenen ve 48 saatlik genel grevle belirleyici bir aşamaya basan savaşımına paralel olarak, diktatör Pinochet'in içerdeki başlıca dayanağı sayılan ordu içinde, özellikle subay kadrosu ve hatta komuta kademesinde ayrışma da derinleşiyor. Son zamanlarda bu ayrışma Deniz ve Hava Kuvvetleri içinde çok daha belirgin bir biçimde kendini gösteriyor. Pinochet'in Deniz ve Hava Kuvvetlerinde, özellikle yüksek rütbeli subaylar arasında bir yıl içinde iki kez giriştiği "temizlik", diktatörün aleyhine dönüşmüş, düne kadar faşist rejimin en sağlam dayanağı sayılan ordu üst komutasına, Genel Kurmay'lığa dek yansıyarak, hoşnutsuzlukların artmasına yol açmıştır.

Pinochet'in eski dışişleri bakanlarından Gabriel Valdes, geçen ay bir gazetede yayınlanan demecinde şuna işaret ediyordu: "Pinochet'in gemisi artık iyice su alıyor. Geminin batacağını sezenler, kurtuluşu bu gemiden kaçmakta görüyorlar. Yükünü almış generaller ve yüksek bürokratlar, sonun kendileri için kötü olacağını görüyor ve daha şimdiden yabancı ülkelerde villalar, saraylar kiralıyorlar."

Şili halkının 48 saatlik genel grevini değerlendiren Şili Komünist Partisi Genel Sekreteri Luis Corvalan'ın dediği gibi, "Şili, şu günlerde kükreyen bir volkanı andırıyor. Halkın öfke ve nefreti bir ateş seli gibi diktatörün üzerine akıyor. Bu ateş selinin diktatör Pinochet'le birlikte faşist rejimi de Şili topraklarından silip süpüreceği gün yaklaşıyor."

Montreux Sözleşmesi ve Akdeniz'in güvenliği

● B.GÜNER

20 Temmuz, yalnızca Boğazlarla ilgili Montreux Sözleşmesi'nin değil, aynı zamanda ulusal kurtuluş savaşından sonra ülkemizin egemenlik hakları üzerindeki son kısıntıların da kaldırılmasının 50. yıldönümüdür.

Motreux Sözleşmesi, Lozan Konferansı sırasında bağlanan 1923 Boğazlar Sözleşmesi'nin yerini aldı. Türkiye, Yunanistan, Bulgaristan, Romanya, Yugoslavya, Sovyetler Birliği, Fransa ve İngiltere ve Japonya tarafından imzalanan sözleşmeye daha sonra İtalya da katıldı. Sözleşme, Boğazlardan geçişin bir uluslararası komisyonun denetimde olmasını kaldırıyor, Türkiye'nin Boğazlar üzerindeki egemenliğini ilan ediyor ve Karadeniz'e kıyısı olan devletlerin özel durumunu da dikkate alarak Boğazlardan ticaret ve savaş gemilerinin geçişlerini düzenliyor.

Montreux Sözleşmesinin imzalanmasının 50. yıldönümü yaklaşırken, basında sık sık sözleşmeyle ilgili haberler, yorumlar, yazılar çıkıyor. Bunun nedeni, anlaşmanın yıldönümünü ve önemini ortaya koymak değil, ABD' nin ülkemizi bu kez de Boğazlarla ilgili yeni bir oldu-bitti ile karşı karşıya getirmek istemesidir. Bu, birçok yurtseverin tepkisine yol açıyor.

Bu yılın Mart ayından beri Amerikan 6. filosuna bağlı gemiler, çok sık Karadeniz'e çıkmaya başladılar. 13 Martta Sovyet karasularını ihlal eden 6. filo, Karadeniz'de gerginlik yarattı. Bundan kısa bir süre sonra da ABD Savunma Bakanlığı Siyaset Planlama Dairesi Avrupa bölümü uzmanı Phillip Peterson, SSCB'de henüz inşa edilmekte olan Kremlin adlı uçak gemisinin Boğazlardan geçişi konusunun Türkiye ile NATO arasında görüşülmeşi gerektiği savını ortaya attı. Hatta Özal hükümetinin ABD'den bu konuda görüş sorduğunu da öne sürdü. Ve bütün bir Mayıs ayı, Türkiye'ye "Kremlin Boğazlardan geçsin mi - geçmesin mi?" tartışmasının dayatıldığı ay oldu.

ABD niçin Boğazlarda fiili durum yaratmak istiyor? Montreux ile ilgili olarak niçin dayatmalarda bulunuyor?

30 Nisan günlü "Cumhuriyet" de Ali Sirmen bunu şöyle açıklıyordu: "Washington yıllardan beri Montreux Anlaşmasından hoşnut değildir ve bu anlaşmanın 'günün koşullarına uydurulmak üzere değiştirilmesi'ni istemektedir. ABD Montreux ile ilgili isteklerini yıllardır çeşitli biçimlerde dile getirmekte, bu konuda her olanaktan yararlanmayı ilke edinmektedir."

Sirmen, aynı yazısında, ABD'nin Montreux'nün "günün koşullarına uydurulması"ndan ne anladığını ise şu satırlarla ortaya koymuştu: "ABD bir yandan Karadeniz'e savaş gemilerini daha kolay sokmak için Montreux'nün kendi açısından oluşturduğu engelleri ortadan kaldırmak isterken, öte yandan da Sovyetler'in Boğazlardan geçişinin ise salt Türkiye'nin denetiminden çıkıp hiç değilse NATO'nun da söz sahibi olacağı bir statüye kavuşturulmasını istiyor."

Arkası sayfa 6'da

Türkiye'nin ve halkın gereksinimlerine uygun bir ekonomik politika

● Doğan DİNÇ

Türk-İş'in Eskişehir mitinginde işçiler Kamu İktisadi Teşebbüslerinin özelleştirilmesine, yabancı şirketlere, uluslararası tekellere açılmasına karşı çıktılar. Türk-İş Başkanı Şevket Yılmaz konuşmasında bu girişim karşısında işçilerin sessiz kalmayacağını vurguladı. "KİT'lerin özel çıkarlara feda edilmesine, peşkeş çekilmesine kesinlikle izin verilemeyeceğini" söyledi. KİT'lerin özelleştirilmesi çabaları, emperyalist tekellere açılması girişimleri yalnız işçilerin değil, ekonominin gidişinden rahatsızlık duyan, altı yıldan bu yana yükü çekmeye zorlanan sınıf ve katmanlar tarafından, onların sözcülüğünü yapan partiler, kuruluşlar tarafından da sert bir şekilde eleştiriliyor. SHP, DSP ve RP de KİT'lerin, devletin ekonomideki varlığının ve etkinliğinin yara almasını hoşnutlukla karşılamıyorlar. Tütünde devlet tekelinin kaldırılmasına ilişkin hükümet kararının mecliste oldu bittiye getirilerek onaylattırılması bu partilerin şiddetli tepkileriyle karşılaştı. SHP büyük kurultayının yayınladığı bildiride, "Bugünkü iktidarın politikaları ulusal değildir. Yurt topraklarını tütün üreticisini koruyup kollayan Tekeli, temel mal üreten KİT'leri yabancılara satma girişimleriyle bu niteliği ortaya çıkmıştır" denildi.

Öte yandan Doğru Yol Partisi de KİT'lerin yabancı şirketlere satılması girişimlerini kınadı. KİT'lerin yabancılara peşkeş çekilmesi, talan edilmesi esasına dayanan Özal politikasına karşı çıktı. Gerçi KİT'lerin tutarlı bir şekilde savunulması konusunda bu parti sözcülerinin açık bir fikirleri henüz yoktur, ama ekonomide devletin etkili varlığının emperyalistler yararına terkedilmesinin bu partiyi de rahatsız ettiği görülüyor.

KİT'lerin talan edilmesine, yabancıların ekonomiye müdahalesine, karşı çıkan, uluslararası tekellerle sonu karanlık ortaklıklar kurularak silahlanmayı, ekonominin böylelikle yeni ve ağır bir yük altına sokulmasını, bu konu ile ilgili tabuları da kırarak tartışan partiler, ekonomik politikanın yığınların, dar gelirlilerin durumunu iyileştirmeyi başlıca hedefleri arasına alması gerektiği konusunda da benzer fikirler ileri sürüyorlar. SHP kurultayında kabul edilen bildiride, işçi haklarını geriileten bütün düzenlemelerin kaldırılması zorunluluğu vurgulanıyor, çeşitli sınıf ve katmanların hak ve özgürlüklerinin yeniden işlerliği olan hak ve özgürlükler haline getirilmesi gereği belirtiliyor.

DYP Genel Başkanı Hüsamettin Cindoruk bile "biz de sosyal devleti savunuyoruz" dedi.

Tüm bu görüşler, bugün Türkiye'de uygulanan ekonomik politikaya köklü, esastan yöneltilmiş eleştirilerdir ve yeni bir alternatif arayışını beraberlerinde getiriyorlar.

Yeni bir ekonomik politika zorunludur

Ekonomik politikanın ülke ekonomisini 1980 öncesinden daha kötü duruma getirdiği, işçi sınıfının, emekçi halkın küçük ve orta işletme sahiplerinin durumlarının büyük ölçüde sarsıldığı, ulusal sanayicilerin de gidişten huzursuzluk duyduğu açıktır. Bu yargılar kimi görüşlerine yukarıda yer verdiğimiz farklı politik görüşlere sahip partiler tarafından da paylaşılıyor. Batının, gelişmiş kapitalist ülkelerin ekonomimiz üzerindeki söz hakkının, uluslararası tekel temsilcilerinin açık yönlendiriciliğinin süratle etkisizleştirilmesi gereği de kabul görüyor. Holdinglerin, tekellerin çalışmalarının memleket yararı doğrultusunda olmadığı, devlet desteğinin çiftçiden, üreticiden alınıp holdinglere, dış ticaret tekellerine verilmesinin yanlış olduğu sık sık vurgulanıyor. Bütün bu sergilemeler yeni bir alternatif ekonomik politikanın gerekliliğini ortaya koyuyorlar. Özal hükümetinin IMF sözcüleriyle birlikte "başka alternatif yoktur" kof iddiasını sık sık yinelemesi ve hızla ekonomiyi gelişmiş kapitalist ülkelerin bir eklentisi yapma yolunda yürümesi de alternatif ortaya koyma çabalarını ivedileştiriyor. Siyasal partilerin, aydınların, bilim adamlarının ve artan bir ilgiyle sokaktaki adamın alternatif üzerine düşünüyor olması, ipuçları, temel istemler, ilkeler ileri sürüyor olması bundandır. Şimdi artık temel sorular, sorunlar netlikle formüle edilebiliyor ve üzerinde tartışılabilecek fikir birliğine varmaya elverişli tasarılar ortaya çıkmaya başlıyor. Örneğin aydınlar dilekçesi adlı girişimleriyle diktatörlüğe önemli bir darbe vurmuş olan aydınlar, bilim adamları şimdi demokratik bir ekonomik alternatifi kamuoyuna sunmak üzeredirler.

Türkiye Komünist Partisi ülkemiz ekonomisinin çıkış yolunu çizme çabalarına kendi katkısını, MK 5. Plenumunun hazırladığı Ekonomik ve Sosyal Politika Alternatifi ile yapıyor. Alternatif ekonomik po-

Arkası 7. sayfada

Yakalarını kurtaramazlar !

● Kasım ONAR

Evren Artvin'de yaptığı konuşmada işkencelere karşı çıkan, demokrasi isteyen tüm güçleri, "komünistleri izleme" korkutmacasıyla tehdit etmeye çalıştı. Konuşmasında Türkiye Komünist Partisi'nin Sesi Radyosu ve Bizim Radyo'ya dil uzatan Evren, "bu radyoların Türkiye'deki devlet yöneticisi ve sorumlularının işkencede etkin oldukları yolundaki propagandaya ağırlık verdiklerini" söyledi.

Evren'in bu konuşması bile tek başına işkence ve yolsuzlukların baş sorumlusunun 12 Eylülcü militarist generaller olduğu gerçeğini doğruluyor. Aynı zamanda bunların, gerçeklerin bir bir ortaya dökülmesinden ne denli telaşa kapıldıklarını da gösteriyor.

Evren telaşa kapılmakta haklıdır da; çünkü Evren'in iddiasının aksine işkencelere karşı mücadele edenler yalnızca komünistler değildir. Ne iyi ki, bugün insan haklarının ayaklar altına alınması uygulamalarına, geniş demokratik güçler, kendisine "insanım" diyen herkes karşı çıkıyor. İşkencelere son verilmesi, sorumlularından hesap sorulması için mücadele ediyor. Evren işte bu nedenle Türkiye'de işkencelere karşı mücadele eden kişi ve kuruluşları "komünistleri izlemekle" tehdit ediyor, işkencelerin sorumluların açığa çıkarılmasını önlemeye, kendisinin ve benzerlerini işin için den sıyırmaya çalışıyor.

İşkencelerin arkasında da, yolsuzlukların arkasında da 12 Eylülcü generallerin olduğu kanıtlarıyla ortaya çıkmıştır. Bu yöndeki kanıtlar öylesine sağlamdır ki, kamuoyunu yatıştırmak için bir dizi "soruşturma" açıldığını açıklamak zorunda kaldılar. Ancak bu "soruşturma"ların hangi aşamada olduğunu kimse bilmiyor.

Örneğin, Kahramanmaraş bölgesindeki bütün işkencelerin sorumlusu olduğu kanıtlarıyla ortaya çıkartılan Tümgeneral Yusuf Haznedaroğlu ve kurmay başkanı Binbaşı Nevzar Bekâroğlu hakkında "soruşturma" açıldığı bildirildi. Aradan 3 aydan fazla zaman geçmesine karşın "soruşturma" tam bir sır olarak saklanmaktadır. Tümgeneral Yusuf Haznedaroğlu 58. Er Eğitim Tümen Komutanlığı görevini sürdürmekte, İsparta orduevinde eğlenceler tertip etmektedir.

Örneğin; 23 milyon dolar rüşvetin döndüğü "F-16 soruşturması" hakkında da aradan geçen bir yıllık süreye rağmen kamuoyuna yansımış tek bilgi yoktur. Nitekim rüşvet olayı ortaya çıkarıldığında, doları cebe indiren Evren'in Cumhurbaşkanlığı Konseyi üyesi, 12 Eylül darbecisi Tahsin Şahinkaya, "biraz gürültü kopar, sonra unutulur" diyerek büyük bir pişkinlikle soruşturmayı küllendireceklerini itiraf etmişti.

Gerek işkenceler, gerekse yolsuzluklar hakkında, gerçek sorumlular, en tepede bulunanlar hakkında ne gibi bir işlem yapılıyor? Açılan soruşturmalar hangi aşamadadır? Demokrasi güçleri bugün havada bırakılan bu soruların ve açılan soruşturmaların takipçisi olacaktır. İşkenceci, rüşvetçi generaller yakalarını öyle kolay kolay kurtaramayacaklar.

Rejimin yeni planı

● Esin KARAALİ

Gerici basında "Devlet'in eğitim eli Doğu'da" başlığı ile, hükümetin Kürt halkına yönelik hazırladığı yeni bir saldırı planı açıklandı.

Doğu ve Güneydoğu bölgesinde eğitimi tekrar düzenleyeceği öne sürülen bu planda ne öngörülüyor? Bu planda, Kürt halkının yoğun olarak yaşadığı iller kastedilerek "bu bölgelerde aynı il doğumlu ve aynı özellikleri taşıyan öğretmenler görevlendirilmemeli, yapı itibarıyla hassas illere yerli doğumlu yöneticiler atanmamalıdır" deniyor.

Bunun anlamı çok açıktır. Hükümet nice zorluklara göğüs gererek okumuş, halkına hizmet götürmeye çalışan Kürt öğretmenleri, Kürt aydınlarını kendi topraklarından, kendi halkından koparıp sürgün etmeye hazırlanmaktadır. Herşeye rağmen halkına aydınlığı taşımaya çalışan Kürt öğretmenlerin yığınsal olarak sürülmesiyle, Kürt halkının daha koyu bir karanlığın içine itilmesi amaçlanmaktadır. Çünkü boşalan kadroların yerinin doldurulacağı kuşkuludur. Doldurulsa bile, bu uygulama bölge yatılı okullarına muvazzaf subayların atanmasından sonra, Kürt çocuklarının yoz, kozmopolit kafalara teslim edimesinde yeni bir adım haline dönüşecektir. Çünkü rejim buralara, özel olarak seçeceği faşist kadroları gönderecektir.

Kürt sorunu baskı ve terörle olduğu gibi, "daha iyi Türkçe öğretme gibi" sahte "çare"lerle de çözülemez. Bunu Milliyet gazetesindeki röportajında "Kabahat Türkçe öğretmeyenlerde" yollu konuşan Silvanlı toprakağası Mahmut Kepoğlu gibileri istiyor. Kürt halkı ise varlığının tanınmasını, anadilinde eğitim ve yayın hakkı istiyor.

Fabrikalardan

Emeğin Güneşi/İstanbul

300 işçinin çalıştığı Titiz Boya Empirme Fabrikasında 3 yıldan beri sendikal mücadele veriliyor. Patron işçilerin sendikalaşma için verdikleri bu mücadeleyi her defasında baskı ve zorbalıkla önlemeye çalıştı. Son olarak ise bu mücadeleyi önlemek için başka bir yola başvurdu. 5 Haziran günü 7 işçi çalıştıkları birimlerden tek tek işletme müdürünün odasına çağrılarak sorguya çekildiler. Şimdiye kadar işyerinde yapılan gayri resmi satışlar işçilerin yaptığı hırsızlık gibi gösterilmek istenerek, yüz kızartıcı suç işledikleri gerekçesiyle işçiler işten atılmakla tehdit edildi.

Okumuş holdinge bağlı Zetip İplik Fabrikasında çalışan 1400 işçi ikramiyelerinin verilmeyişini protesto etti. 07-15 vardiyasında çalışan işçiler mesai saatinin bitiminden sonra evlerine gitmeyerek fabrika bahçesinde oturma eylemi yaptılar. Daha sonra gelen öteki vardiyadaki işçiler de bu eyleme katıldılar. Bu durumu gören patron önce işçileri tehdit etti. Tehditleri sonuç vermeyince işçileri polise şikayet ederek 73 işçiyi gözaltına aldırdı. Sabaha kadar sorguya çekilen işçiler daha sonra serbest bırakıldılar.

Ören Bayan Fabrikasında ise bir kadın işçi hamile olduğu gerekçesiyle işten çıkarıldı. Eşinin aldığı maaşla geçinemedikleri için çalışmak zorunda kalan bayan işçi bir süre hamile olduğunu gizlemeyi başardı. Ancak daha sonra karnının büyüdüğünü gören işletme müdürü tarafından işten çıkanldı.

ATILIM aracılığıyla YOLDAŞLARA SELAM

Ben Iraklı bir komünistim. 1980 yılında Türk askerleri tarafından Türkiye-Irak sınırında tutuklandım. Oradan Diyarbakır özel askeri cezaevine gönderildim. Cezaevinde kaldığım dört yıl içinde ben de ağır işkence gördüm. Bu işkence izleri hala üzerimdedir.

Bir komünist olarak ben de öteki yurtseverlerle birlikte işkenceye karşı direndim. Dört yıl sonra hakkımda hiç bir delil olmadığı için serbest bıraktılar. Yurtdışına çıktıktan sonra, hakkımda beraat verildiğini gazetelerden okudum. (Özellikle cezaevinde, Türkçe okuma yazmayı öğrenmiştim.)

Diyarbakır cezaevinde daha pek çok şey öğrendim. Orada TKP üyeleri ile tanıştım. TKP'nin mücadelesini ve tarihini yakından öğrendim. Aynı şekilde Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'ndaki öteki devrimci akımlarla da tanıştım.

Diyarbakır cezaevindeki tüm direnişlere aktif olarak katıldım. Serbest kaldıktan sonra, Iraklı yoldaşların yanına vardım. Irak Komünist Partisi'nin edebiyatına, Diyarbakır'daki direnişlerle ilgili yazılar yazdım.

Halklarımızın savaşı ortaktır. Yaşasın proletarya enternasyonalizmi ve halkların kardeşliği!

Abu Sattar

İşkencenin sonuçları

İ.Doktor/İstanbul

Bir süre önce muayenehaneme bir genç geldi. Tavırlarından uyuşturucu reçetesi almak istediğini anladım. Neden uyuşturucu kullandığını sorduğumda önce çekindi, ama daha sonra dostça yaklaşımım karşısında iki sene önce siyasi nedenle tutuklandığını, Gayrettepe'deki 1. şubenin zemin katında kurulu işkencehanede aylarca işkence gördüğünü anlattı. Bileklerindeki işkenceden kalma izleri gösterdi. Bunlar nedir diye sorduğumda, kamyon zinciri ile bileklerinden tavana asılarak kendisine elektrik verildiğini söyledi. Kendisine yapılan işkencelerin yanısıra hapishanede bulunan tutuklulara yapılan işkenceleri ve bu rada Zeki Yumurtacı adlı gencin işkenceyle nasıl öldürüldüğünü anlattı. Yaşadığı o acı günlerin etkisiyle böylesi bir alışkanlık kazandığını ve bir türlü iş bulamadığını söyledi.

Maddi ve manevi olarak tam bir harabeye döndürülmüş bu genç insan karşısında bir hekim olarak çaresiz kaldım.

1 Mayıs 1986'dan

Abdülkerim K./İstanbul

İstanbul Maslak'ta kurulu Nur-Ol şantiyelerinde çalışan yaklaşık 2000 işçi biraraya gelerek 1 Mayıs'ı kutlama kararı aldı. Bu karar üzerine 1 Mayıs günü, aynı işyerine bağlı çeşitli inşaat şantiyelerinde çalışan 300 kadar işçi akşam saat 17'de bir şantiyede toplandılar. Davul zurna eşliğinde halaylar çeken, türküler söyleyen işçiler, gece geç saatlere kadar 1 Mayıs'ı kutladılar.

İşçilerin biraraya geldiğini duyan polis şantiyeyi sararak işçilere saldırdı. Şantiye içinde ellerinde coplarla polisler ve işçiler arasında süren uzunca bir kovalamacadan sonra, 150 kadar işçi gözaltına alınarak karakollara götürüldü. 24 saat gözaltında tutulan işçiler işkence ve dayaktan geçirildi. Ancak herşeye karşın boyun eğmeyen işçileri polis daha sonra serbest bırakmak zorunda kaldı.

kısa haberler...

• G.M./Bursa

Bursa Kültürpark Açık Hava Tiyatrosunda yapılan gençlik gecesi polisin tüm baskılarına rağmen kutlandı. "Solcu bıyığınız var" denilerek bazı genç sanatçılar polis tarafından sahneye çıkartılmadı. Bunun üzerine gençlerin toplu halde Nazım Hikmet'in şiirlerinden derlenmiş şarkıları söylemeleri büyük coşku ve heyecanla izlendi. Bursa Turizm Folklor Derneği'nin folklor gösterileriyle, Diyarbakır ekibinin oyunlarıyla, buram buram Anadolu kokan hareketli halk türküleriyle gece büyük bir coşku içinde geçti.

• İ.Özgürlük/İstanbul

Taşkızak tersanesinde emekli olan işçilerin yerine bu işlerden anlamayan, işçilikle ilgisi olmayan İmam Hatip Lisesi mezunu 1000 işçi alındı.

İznikli balıkçılar

Ali Yavuz/Bursa

İznik Balıkçılar Kooperatifi yöneticileri tarafından yapılan bir açıklamada balıkçıların içinde bulundukları zor koşullar dile getirilerek, balıkçılann sorunlarına çözüm bulunması istendi. Kooperatif yöneticileri yaptıkları açıklamada şöyle dediler: "Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığı uzmanlarınca acilen düzenlenecek bir raporla İznik Gölü'nün verimliliği gözönünde tutularak perişan bir durumda bulunan balıkçılarımız kurtarılmalıdır. Göl bir bütün olarak kabul edilerek özel şahısların göl üzerindeki ipoteği önlenmelidir. Aksi takdirde huzursuzluk olacaktır. Tonlarca balık ve kerevetin ölümüne yol açan tarım ilaçları zehirlerin göle atılması önlenmeli, kontrollerine ara verilen su ürünlerinin yeniden kontrollerinin yapılması gerekir".

30 Haziran 3 Temmuz tarihleri arasında İstanbul'da yapılan Avrupa Konseyi Parlamenterler Asamblesinin toplantısından sonra, toplantıya katılan sosyalist grup milletvekilleri bir açıklama yaparak, Türkiye'de demokrasi konusundaki gelişmeleri yakından izleyeceklerini belirttiler. Avrupa Konseyinde sosyalist grubun sürekli gündemde tutacağı konular şunlar: 1- DİSK, Barış Derneği ve siyasi davaların durdurulması. 2. Politik göçmenlerin Türkiye'ye dönmelerine imkan tanınması. 3- Sıkıyönetim ve olağanüstü halin kaldırılması, 4- İşkencelerin durdurulması için etkin önlemlerin alınması. 5- Genel af çıkarılması.

Ayrıca İsveç Komünist Partisi, Sosyal Demokrat Partisi ve Merkez Sosyalist Partisi'ne mensup 15 parlamenter, Başbakan Turgut Özal'a bir mektup göndererek, 12 Eylül darbesinden sonra Türk vatandaşlığından çıkartılan ve çeşitli Avrupa ülkelerinde yaşamak zorunda kalan politik göçmenlerin haklarının geri verilmesini ve Türkiye'ye dönebilme koşullarının sağlanmasını istediler. Türkiye'de demokrasinin yeniden oluşturulmasıyla ilgili olarak bugüne dek yapılan girişimlerin yetersiz olduğu, binlerce insanın politik ve sendikal tercihlerinden dolayı yargılanmakta olduklarına dikkat çekilen mektupta, politik tutuklu ve hükümlüler için hükümetin şimdiye kadar genel afla ilgili bir girişimde bulunmadığı, işkencenin de sürdüğü ifade edildi.

Haber ve yazılarınızı aşağıdaki adrese gönderebilirsiniz. Mektuplarınızda kimliğinizi açığa vuran, gizli kalması gereken bilgilere yer vermemelisiniz!

Yazışma adresimiz: BOX 16 367 S 103 27 Stockholm-İSVEÇ

Ceza yasası daha da faşistleştiriliyor

Başı sayfa 1'de

doğrudan doğruya yetki verdiği merciler dışında herhangi bir faaliyetin Anayasayı ihlal teşkil edeceğini beyan etmekten ibarettir... Dış güçler, yani Meclis dışından gelecek her türlü müdahaleler cezalandırılıyor, o da ölümle" diye açıklıyor. (Milliyet, 27.6. 1986)

Bu 146. madde değişikliği, faşizmi "yasallaştırma" yeltenişlerinin 1982 Anayasasından sonra en önemli adımıdır. Yeni TCY taslağı, diktatörlüğün zorbalık rejimini kalıcılaştırma, emekçi halkın yığınların politikaya karışmasını önleme niyetini açığa vuruyor. Evren'in kendisinden başka savunanı kalmadığını söylediği 1982 Anayasası'nı zorbalıkla ayakta tutmayı amaçlıyor.

Eski başbakanlardan Bülent Ecevit'in dediği gibi "Türk Ceza Yasası, basına yansıyan biçimde değiştirilecek olursa, İtalyan faşizmden kaynaklanmış olan bu yasa Türkiye'yi, haklar ve özgürlükler bakımından faşizm İtalyasından da daha geriye götürecektir ve Türkiye'de artık demokrasinin görüntüsünden bile söz edilemeyecektir." (Nokta, 6 Temmuz 1986)

Düşünce, örgütlenme özgürlüğü, vicdan özgürlüğü konusunda çeşitli politik görüşlerden demokratik güçlerin sesinin yükseldiği bir dönemde, diktatörlüğün bu maddeleri daha da ağırlaştırma yeltenişi şaşırtıcı değil. TKP MK, 1986 Mayıs'ında yaptığı 6. Plenumu'nda, "ülkemizin politik yaşamındaki bir dizi önemi hiç de küçümsenmemesi gereken gelişmeye karşın, rejimde nitelik bakımından bir değişikliğin olmadığına" dikkati çekmiş, elde edilen kazanımların "hepsinin güvencesiz, her an geri alınabilir ya da en azından etkisizleştirilebilir" nitelikte olduğunu belirtmişti. Şimdi partimizin ve geniş demokrasi güçlerinin karşı çıktığı TCY'ndaki antidemokratik maddelerin daha da ağırlaştırılmak istenmesi "demokrasiye kolayca geçiebileceği" yolundaki hayallere karşı TKP'nin uyarılarının ne kadar haklı olduğunu gösteriyor. Diktatörlük rejimi bildiği yoldan ısrarla yürüyor ve sözde "yumuşama" manevralarıyla sol ve demokratik güçleri bölmeye ve halk yığınlarını şaşırtmaya çalışıyor.

Düşünce özgürlüğünü, mevcut yasaları bile çiğneyerek boğanların bu uygulamalarını, şimdi bir avuç vurguncunun egemenliğindeki parlamento aracılığıyla yeni yasalar dayatarak sürdürmek istedikleri açıktır. SHP Genel Sekreteri Barış Can, yeni TCY taslağını TBMM'de engellemek için çaba göstereceklerini açıklamıştır. Bu aynı zamanda "yasaksız Türkiye" isteyen DYP'nin de görevidir. Bütün sol güçlerin bu yöndeki çabalara destek vereceğinden şüphe edilemez. Ancak parlamentonun bugünkü niteliği ve bileşiminin, halk düşmanı yasaları önlemeye yetmeyeceğini yine SHP'nin, 30-31 Mayıs 1986'da yapılan olağanüstü Kurultay'ında şu sözlerle açıklanmıştı. "Mecliste varmışız ve işlev sahibiymişiz gibi gösterilmeyi, ama görev yapabilmemizi olanaklı kılacak hiç bir tüzük, yasa, anayasa ve siyasal gelenek kuralına aldırılmamasını ve en doğal ve basit haklarımızın sayısal çokluğun verdiği kaba güçle kullandırılmamasını sineye çekmeye hakkımız olmadığını düşünüyoruz... Saklı-gizli hazırlanan yasalar TBMM'ne geldiği gün 48 saat içinde komüsyon gündemlerine alınmakta, 48 saat sonra da TBMM Genel Kurulu'nda yasalaştırılmaktadır".

ANAP hükümeti, 48 saatte bu meclisten yasa çıkartıyorsa, bu halk düşmanı yasalar nasıl önlenecek?

Yeni TCY girişimi, düşünce ve örgütlenme özgürlüğü isteyenlerden vicdan özgürlüğü isteyenlere, yasaksız Türkiye isteyenlerden Kürt halkının ulusal demokratik haklarını isteyenlere, diktatörlük karşıtı muhalefet partilerinden barolara, sendikalardan kooperatiflere, meslek odalarından barış hareketine kadar en geniş demokrasi güçlerini aynı kaderde ve aynı kavgada birleştiriyor. Diktatörlüğün kendi dışında kalan herkesi ağır tehdit altına sokacak bu adımı ancak bu güçlerin birlikte karşı çıkmasıyla önlenebilir. Bunun önemi kavranmalıdır. Eğer halk düşmanı yasa taslakları mecliste 48 saatte yasalaşıyorsa, şimdiden bütün kamuoyunu yeni TCY taslağı konusunda uyarmak, bu yasayla yapılmak istenenleri anlatmak, yığınları seferber etmek gerek!

Parlamentoda "eşkiyanın herhangi bir gece ne yapacağı belli değildir". Fakat onu durdurmanın ve yenmenin yolları bellidir.

Montreux Sözleşmesi ve Akdeniz'in güvenliği

Başı sayfa 3'de

Evet, niyet budur. Bu niyet, ABD'nin tüm öteki niyetleri gibi, "Sovyet tehdidi" yalanı ile gerekçelendirilmekte, söz konusu Sovyet gemisinin yapımının bitip de yarın Boğazlardan geçmesi ihtimalinin Akdeniz'de güvenliği tehdit edeceği öne sürülmektedir.

Bu durum karşısında resmi tutum ne olmuştur? Peterson'un iddia ettiği gibi, Özal hükümeti ABD'ye görüş almak için başvurmuş mudur? Bu, bilinmiyor ya da halktan saklanıyor. Yine de 19 Mayıs günlü "Cumhuriyet" gazetesi, hükümet görüşü olarak Kremlin'in Boğazlardan geçişini NATO içinde tartışmak isteyen hükümetlere şunun bildirildiğini yazmıştır: "Kremlin'in Boğazlar'dan geçişi bloklararası ihtilafa dönüştürülemez. Geminin Boğazlardan geçişini önlemeye çalışmak yerine, bu geçişten sonra yaratacağı tehditle mücadele edilmelidir."

Elbette Kremlin'in Boğazlardan geçişi bloklararası ihtilafa dönüştürülemez ve dönüştürülmemelidir. Ama, bunu belirttikten sonra ABD'nin Boğazlarda söz sahibi olmak amacıyla ileri sürdüğü gerekçeye "Akdeniz'deki Sovyet tehdidi" gerekçesine sahip çıkıp "oradaki tehditle mücadele et" demek, hiçbir sonuç getirmez. Çünkü ABD Deniz Operasyonları Başkanı Amiral James Watkins, ABD deniz güçlerinin günümüzdeki görevini şöyle tanımlamıştır: "Akdeniz'de, Hint Okyanusu'nda ve öteki ileri bölgelerde Sovyet güçlerini yok etmek, Sovyet müttefiklerini etkisizleştirmek ve gerektiğinde savaşarak Sovyet karasularına yol bulmak." (Izvestiya, 23.1.1986)

Evet, Washington'un "Akdeniz'deki Sovyet tehdidi" gerekçesine sığınarak Boğazlara yerleşmek istediği bu kadar açık-seçik ortadayken, ABD dünya çapında sosyalist ülkeleri kuşatmaya bu kadar önem verirken, ileri sürülen bu görüş hiçbir fayda getirmeyecektir. Üstelik de bugün Akdeniz bölgesinde bir tehdit varsa, Libya'ya saldırının da kanıtlandığı gibi, bu tehdit Sovyetler Birliği'nden değil, ABD'den kaynaklanıyor.

Bu yılın Mart ayında Sovyetler Birliği Akdeniz'le ilgili barış ve güvenlik önerilerini geliştirerek yineledi. SSCB'nin ve ABD'nin aynı anda bölgedeki yalnızca nükleer silah taşıyan savaş gemilerini değil, tüm donanmalarını çekmelerini önerdi. Silahlı kuvvetlerde azaltmalar yapılması, bölgede nükleer silaha sahip olmayan ülkelere karşı bu türden silahların kullanılamayacağı yükümlülüğünün üstlenilmesi, Avrupa'daki gibi güven getirici önlemlerin Akdeniz'e de yaygınlaştırılması gibi maddeler, bu önerinin içinde yer almaktaydı. SSCB Dışişleri Bakanı E.Şevardnadze, BM Genel Sekreteri'ne gönderdiği son mektupta, ülkesinin Akdeniz'de barış ve güvenliğin pekişmesine katkıda bulunmaya hazır olduğunu bir kez daha açıklarken, ABD ile karşılıklı olarak donanmalarını bölgeden çekmek için hemen görüşmelere başlayabileceklerini de duyuruyordu. Sovyet dışişleri bakanı, bölgedeki bağlantısız ülkelerin toplanacak olan konferansına büyük önem verdiklerini belirtiyor, Avrupa'da olduğu gibi, Akdeniz için de bir güvenlik ve işbirliği konferansının toplanmasının önemi üzerinde duruyordu.

Bütün bu öneriler, ABD tarafından geri çevrilmiştir. Kremlin'in Boğazlardan Akdeniz'e geçişini tartışmaya kalkışan ABD, Sovyetler'in Akdeniz'den donanmaları karşılıklı olarak geri çekme önerisini elinin tersiyle bir kenara itmiştir.

Montreux Sözleşmesi'nin imzalanmasının 50. yıldönümünde gelişen tüm bu olaylar, bir kez daha şunu kanıtlıyor: Bir ülkenin güvenliği ve egemenlik haklarının savunulması, bölge güvenliğinden ve dünya çapındaki kollektif güvenlikten ayrılamaz. O nedenle, Boğazlar üzerindeki egemenlik haklarımızın korunması da, dayatılmak istenen yeni Amerikan oldu-bittisinin göğüslenmesi de Akdeniz ile ilgili olarak getirilen barış ve güvenlik önlemlerinin ciddiye alınması ve bunların desteklenmesiyle sıkı sıkıya bağlıdır. TKP, "Barış, Ulusal Güvenlik ve Ulusal Egemenlik Alternatifi"nde ülkemizin Akdeniz'de güvenliğin pekişmesi istemini yükseltmesi gerektiğini belirtmiş, ulusal çıkarlarımızın savunulabilmesinin ancak dünyada ve bölgemizde kollektif güvenliğin sağlanmasıyla mümkün olacağını göstermiştir. Montreux Sözleşmesi'nin yeni yıldönümlerini kutlayabilmek, ancak Akdeniz'de ve Karadeniz'de tüm tarafların güvenliğine katkıda bulunmakla olanaklıdır.

GERÇEK ULUSAL ÇIKARLAR

Başı 1. sayfada

Bu "tılsım", yasal muhalefet partilerini gafil avlamak, "ulusal sorunlarda hükümeti yalnız bırakmak" suçlamasıyla silahsızlandırmak için kullanılıyor.

Bu "tılsım" artık bozulmalıdır. Komşularımızla olan ilişkilerimize ABD ve NATO'nun karışmasının önüne geçmek için, halkın kendi çıkarları için mücadelesini yükseltebilmesi için, demokrasiye gerçekten geçilebilmesi bu "tılsım" mutlaka bozulmalıdır.

"Cumhuriyet'in tedbirleri", ilan edilenin tersine, geçmişte Turancılar, emperyalist ajanları üzerinde hemen hemen hiç kullanılmadı ve bugünlere böyle gelindi. Buna karşılık "Cumhuriyet'in bütün tedbirleri" hiçbir zaman komünistlerin ve öteki ilerici güçlerin üzerinden eksik edilmedi. Ama bütün bu yıllar boyunca komünistler ve öteki ilerici güçler anayurdun gerçek çıkarları için mücadeleden bir gün olsun geri durmadılar.

Şimdi Türkiye Komünist Partisi'nin daha da geliştirip ayrıntılandırdığı "Barış ve Ulusal Demokrasi Programı", bunun yeni bir örneğidir.

Gerçek ulusal çıkarlar, bağımsız, egemen, demokratik, sanayileşmiş, aydınlanmış, barışçı bir Türkiye, emekçinin korunduğu bir Türkiye için mücadelenin çıkarlarıdır. Gerçek ulusal hedefler, bu hedeflerdir. Bu hedefleri yaşama geçirmek için en geniş güçlerin Evren'ler, Özal'lar gibi ulusal kahraman taslaklarına karşı birleşmesinden başka yol yoktur.

Komünist Partisi, emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı bütün ulusal güçleri birliğe çağırıyor. Bu, kendi geleceğimizi yeniden kendi ellerimize alabilmek için, emperyalizmden bağımsız demokratik bir gelişme yoluna koyulabilmek için mücadele çağrısıdır. Her türlü tılsımı bozacak olan yalnızca budur.

Türkiye'nin ve halkın gereksinimlerine uygun bir ekonomik politika

Başı 4. sayfada

litikalar söz konusu olduğunda TKP'nin üzerinde önemle durduğu ve paylaşmak istediği ilke şudur: Türkiye'nin ulusal güçleri demokrasi mücadelesinde güçlerini birleştirmeli, demokrasiye birlikte ulaşmanın yollarını aramalı, ama yalnızca bununla yetinmemeli, demokrasi konusunda görüş birliğine varanlar ya da varmaya çalışanlar, aynı zamanda dış politikada ve sosyal, ekonomik, kültürel her alanda köklü demokratik dönüşümleri de hedeflemelidirler. Bu konularda da ortak fikirler üretmelidirler. Çünkü böyle yapılmazsa, demokrasiyi egemen kılmak, faşist diktatörlüğün köklerini kazımak, ülkenin temel sorunlarından çıkış yoluna koyulmak mümkün olmayacaktır. 12 Eylül sıradan bir darbe, etkisi kolaylıkla defedilebilecek basit bir değişiklik değildir. Diktatörlük devletin ve ekonominin yapısında sosyal ve kültürel yaşamda önemli ve köklü değişiklikler gerçekleştirmiştir ve şimdi tüm bunların giderilmesi ve ekonomik ve sosyal kalkınma yoluna girilmesi gereklidir.

Hangi temelden hareket etmek daha doğru olur?

Alternatif ekonomik politika denilince bu konuda bir çabaya girişenler, öncelikle bir "model" sorunuyla karşılaşıyorlar. Hangi "modele başvurmalı, ekonomik politikayı hangi "modele" dayandırmalı da durumu düzeltmeli? Bizim kanımıza göre en başta bu "model" tartışmasını sona erdirmek, alternatif politikalar konusunda Türkiye'nin koşullarına ve gereksinimlerine göre bir alternatif yaratmak için gereklidir. Bize göre alternatif ekonomik politika, "ithal ikamesi mi, ihracata dönük sanayileşme mi?" ya da "içe dönük birikim modeli mi, dışa dönük birikim modeli mi?" tartışmalarından çıkartılamaz.

Biz alternatif bir ekonomik politikanın ancak **"kime karşı, kimin çıkarları temel alınacak?"** sorusuna verilecek sağlıklı bir yanıtla ortaya konulabileceğine inanıyoruz. Şöyle bir yanıt kanımızca paylaşılabilir bir yanıt olur:**"Emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı, 24 Ocak politikasından zarar gören bütün ulusal sınıf ve katmanların ortak çıkarları temel alınmalıdır."** Bu yanıt ülkemize, ülkemizin gereksinimlerine, beklentilerine uygun bir ekonomik politikanın ana hedeflerinin ve aynı zamanda bu hedeflere ulaşabilmek için elverişli araçların ve finansman kaynaklarının ortaya konmasını sağlar.

Buna göre, ulusal ekonominin emperyalizme karşı korunması, ülkemizin emperyalizmden bağımsız bir ekonomik gelişme yoluna koyulabilmesi en önemli hedeftir. Bunun için öncelikle emperyalizmin ve işbirlikçi tekellerin ekonomimize yön verme olanakları ellerinden alınmalıdır.

Buna karşılık devlet sektörü ve genel olarak devletin ekonomiyi yönlendirme olanakları ulusal sınıf ve katmanların ortak çıkarları temelinde yeniden düzenlenmelidir.

Ekonomideki bütün ulusal güç ve kaynaklar seferber edilmeli, bütün güçler birleştirilmelidir; devlet sektörünün, öteki kamu işletmelerinin, tekel dışı özel sektörün, imalatta, tarımda, ticarette küçük üreticilerin, esnaf ve zanatkarların bütün potansiyellerinin kullanılacağı demokratik bir işbirliği gerçekleştirilmelidir. İşçi sınıfı, öteki emekçiler, bütün üretici kesimler korunmalıdır.

İşte TKP'nin şimdi tüm demokrasi güçlerinin tartışmasına açtığı ekonomik ve sosyal politika alternatifi bu çıkış noktasından hareket ediyor.

Biz olumlu ve yapıcı bir tartışmanın demokrasi mücadelesini hızlandıracağından ve sonuca yaklaştıracağından kuşku duymuyoruz.

"TKP'NİN ÇIKIŞ YOLU...

Başı 1. sayfada

Üçüncü bölüm "Barış ve Ulusal Demokrasi Programı Hangi Güçler ve Hangi Araçlarla Yaşama geçirilebilir?" başlığını taşıyor.

"Türkiye Komünist Partisi" başlığını taşıyan dördüncü bölüm, partinin önünde duran görevleri saptıyor ve bunları yerine getirme de dayanılması gereken son yıllarda kazandığımız deneyimleri ifade ediyor.

Tezlerin girişinde yer alan TKP Merkez Komitesi'nin açıklamasında aynen şöyle deniyor:

"Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin 6. Plenumu'nda onaylanan ve parti örgütlerinin tartışmasına açılan 'TKP 1986 Ulusal Konferans Tezleri', Türkiye Komünist Partisi'nin 5. Kongresi'nde onaylanan 'Mustafa Suphi 100. Yıl Tezleri' ve 'TKP Programı' temelinde hazırlanmıştır. Bu temelde ve MK plenumlarında, MK Genel Sekreteri Haydar Kutlu yoldaşın yazı ve konuşmalarında ve öteki parti belgelerinde geliştirilen parti politikası ışığında Türkiye Komünist Partisi Partisi'nin ülkemizin içine düşürüldüğü her bakımdan acı durumdan çıkış yoluna ilişkin 'Barış ve Ulusal Demokrasi' hedefini ve bu hedefe ulaşılması için yapılması gerekenleri ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Parti örgütlerinde tartışıldıktan sonra TKP 1986 Ulusal Konferansı'nda son biçimini alacak olan bu tezler, TKP Programı'nın Barış ve Ulusal Demokrasi hedefinin, yeni ve olgu ve gelişmelerin, pratik ve teorik deneylerin dikkate alınarak geliştirilmesi, ayrıntılandırılması ve somutlanmasıdır.

TKP, '1986 Ulusal Konferans Tezleri'yle, toplumsal yaşamın bütün önemli alanlarına, ülkenin temel sorunlarına ilişkin kendi çıkış önerisini, demokratik alternatifini açıklıyor.

TKP MK'nin 5. ve 6. Plenumlarında kabul edilen, 'TKP'nin Ulusal Demokrasi Alternatifi', 'TKP'nin Ekonomik ve Sosyal Politika Alternatifi' 'TKP'nin Barış, Ulusal Güvenlik ve Ulusal Egemenlik Alternatifi ve 'TKP'nin Silahlı Kuvvetlere İlişkin Reform Programı' başlıklı belgeler, TKP'nin bu tezlerde ana hatlarıyla belirtilen görüş ve önerilerini daha ayrıntılı ortaya koymaktadır, TKP, 'Batı Avrupa'daki Politik Faaliyetimiz Üzerine Tezler' başlıklı belgede ise göçmen işçilerin sorunlarının çözüm yollarına ilişkin görüşlerini formüle ediyor.

TKP, 1986 Ulusal Konferansı için hazırlanmış olan bütün bu tezlerde dile getirilen görüş ve önerilerini, demokrasi isteyen bütün güçlerle, ülkemizin ve halkımızın geleceği konusunda sorumluluk duyan bütün yurttaşlarla tartışmaya, onların görüşlerini almaya hazırdır. TKP, bugünkü durumdan çıkış yoluna ilişkin halkımızın yararına olacak bütün öneri ve eleştirileri, bu tezlere son biçiminin verilmesinde dikkate alacaktır."

ATILIM 15 Günlük Gazete, Herausgeber: Ermis Verlag, Satz/Dizgi, Umbruch/Tertip, Druck/Baskı: Eigene Herstellung, İsteme Adresi: Postfach 101016, 4300 Essen 1, Ödeme: Ermis Verlag, Stadtsparkasse Essen, BLZ 36050105, Knt. Nr. 712703, Fiyatı:1DM, Abone:1 yıllık 48DM

BİRLEŞİK YIĞINSAL DEMOKRATİK BİR HAREKETE DOĞRU

● Selim ÖZKAN

12 Eylül darbesi ile iktidara el koyanlar, baskı ve terörle, getirdikleri yasal çerçeve ile, hakkını arayamayan bir Türkiye yaratmayı hedefliyorlardı. Bu amaçla yığınların ileri, öncü unsurlarını kelimenin gerçek anlamıyla budadılar. Bu kıyım, yoğun bir depolitizasyon uygulaması ile atbaşı gitti.

Ama 12 Eylül rejimi bu amacına ulaşabildi mi? Ağzını açmayan, her dayatılana boyun eğen bir Türkiye yaratmayı başarabildi mi?

Açık ki, öncü kesimleri ezilmiş, yoğun demagojilerle şaşırtılmış geniş yığınların, şu ya da bu ölçüde yıldırılabilmesi, kıpırdayamaz hale getirilebilmesi mümkündür. Ama bu hep böyle gitmez. Son tahlilde, yığınları harekete geçiren, rejimin ve yandaşlarının iddialarının tersine birkaç ajitatör değil, nesnel koşullardır. Bunlar er ya da geç ağırlığını koyar. Yığın hareketinde canlanma gündeme gelir.

Bu şaşmaz yasa, 12 Eylül'le birlikte bunalımları şiddetlenen Türkiye'de de işliyor. Nitekim, başta işçi sınıfı olmak üzere, toplumun hemen her kesiminden sesler yükseliyor. Diktatörlüğün yok etmeye çalıştığı hak arama fikri, sorunlara çözüm bulmak için harekete geçme, dayanışma içine girme isteği somut eylemlerle kendini ortaya koyuyor.

Yeni bir anlayış

Kimilerinin görmek ya da göstermek istediği gibi, son dönemde artan yığın çıkışları, toplumsal örgütlerdeki aktifleşme, 12 Eylül öncesinin basit bir tekrarı değildir. Tarih tekerrür etmiyor. Böylesi iddialar, Türkiye'nin 12 Eylül'den, 12 Mart benzeri bir çıkışla kurtulacağı gibi, kendiliğindenciliği teşvik eden, bu nedenle de tehlikeli düşüncelere hizmet ediyor.

Günümüzde pek çok şey değişmiştir. Şimdi yalnız politika alanında değil yığın hareketlerine, yığınların örgütlenmelerine yaklaşımda da yeni bir anlayış geliştirmek gereklidir. Alışılagelmiş kalıpları aramak, bunlara takılıp kalmak, artık affedilmez bir hata sayılmalı. Özellikle toplumsal muhalefetin genişleyip güçlendiği bu ortamda, yığın hareketlerinde gerek biçim gerekse de içerik açısından yeni olan herşeyi zamanında görüp yakalamak, yaratıcılığın ve girişkenliğin başkoşulu haline gelmiştir.

TKP 1986 Ulusal Konferans Tezleri'nde dendiği gibi, "Toplumsal muhalefetin hangi biçimlerde ve hangi araçlarla gücünü ortaya koyacağı mutlak kesinlikle öngörülemez. Önemli olan her somut durumda hangi biçim ve araçların ortaya çıktığını görebilmek ve geliştirmektir. Bugünün görevi budur."

Kimi saptamalar

Bu görevin yerine getirilmesinde, son dönemin somut deneyimlerinden kalkarsak, yığınların örgütlenmesinde, dikkate alınması gereken ne gibi özelliklerden söz edebiliriz?

Herşeyden önce şu görülmelidir: Sendikalarda öteki toplumsal örgütlerde, yönetimde olanlar rejimle uzlaşma yanlısı da olsalar, eğer üye tabanı kendi isteklerine sahip çıkarsa, bunları elde etmede ısrarlı olursa, bu örgütleri hak arama mücadelesinde işlevli kılmak mümkündür. İzmir ve ardından Eskişehir mitingi bunun en çarpıcı kanıtını oluşturuyor. Örgütleri yalnızca yönetimlerine, girişimleri yalnızca başı çekenlere bakarak değerlendirmek yetersiz kalıyor. Önemli olan, yığınların biraraya gelmesi ve kendi istemleri uğrunda harekete geçmesidir. Kaldı ki, tabanın iradesini yönetime yansıtacak olan da budur.

Rejim yığın hareketlerinde öne çıkanları, başı çekenleri baskı altına almak, tasfiye etmek için elinden geleni yapıyor. Ama her gidenin yerine yenileri öne atılıyor. Deneyli işçilerin işyerlerinden uzaklaştırılmaları sendikal mücadelenin yükselmesini önleyemedi. Kurucu gençlere yöneltilen baskılar, öğrenci derneklerinin kurulmasını ve kısa zamanda kamuoyunda öğrenci gençliğin sözcülüğünü üstlenmelerini engelleyemedi. Bu bir bakıma, yeni koşullarda yükselen hareketlerin kollektif önderlik gibi bir niteliğe sahip olduğunu gösteriyor. Bu nitelik, hareketin sürekliliğinin ve giderek güçlenmesinin güvencesidir.

İstanbulÇarşambapazarında esnafın, belediyeye karşı, alışveriş yapan halkla birlikte gösterdiği direnişin, birçok açıdan öğretici deneylerle dolu olduğu muhakkak. Burada en azından şunu söyleyelim; bu direniş şimdiye kadar birbirine düşürülmüş, birbirine karşı kullanılmış kesimlerin artık birlikte mücadele etmeyi öğrenebileceklerini ortaya koyuyor. Birleşik, yığınsal halk hareketinin yaratılmasında, hareketin farklı kollarının dayanışma içine girmesi, ortak düşmana birlikte vurmasını sağlamak olağanüstü önem taşımaktadır.

İçerik ve biçim üzerine

Kimi çıkışlarda öne sürülen belgiler de, ilk bakışta farkedilmeyebilecek derin içerikler taşıyor. Akkuyu'da köylüler nükleer santralin inşası konusunda bölgede referandum yapılmasını talep ettiler. İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi'nde öğrenciler son gösterilerinde "YÖK oylansın" belgisini ortaya attılar. Bütün bunlar, yığınlardaki, kendilerini ilgilendiren konularda, söz sahibi olma, kararların alınmasına katılma isteğinin ifadesidir. Bu desteklenmelidir. Katılım ile demokrasinin içiçeliği, bugünden güçlendirilmesi gereken bir fikirdir.

Örgütlenmede, mevcut yasaların sağladığı olanaklar ya da yasal boşluklar da zorlanıyor. Bunun bir örneği öğrenci dernekleridir. Ama asıl, bilinen şemalara, mevcut yasa ve tüzüklere sığmayan girişimler doğuyor. Bir imza toplama, onbinleri ortak istemler etrafında bir araya getiriyor, temasa geçiriyor. İstemleri dile getirme ve bu amaçla örgütlenmede, biçimlerin daha da zenginleşmesi beklenmelidir.

Artık, rejimin yasal örgütlenmeyi adeta olanaksız kılan yasakları, kısıtlamaları geri tepmektedir. Kendi yolunu kendisi açmak zorunda kalan kesimler yasaları, kısıtlamaları aşıyor. Meşruiyetini dayatıyor. Böylece düşüncenin ve belirli bir düşünce doğrultusunda örgütlenmenin yasalarla, tüzüklerle sınırlandırılamayacağı fikri, bugünden pratik bir kazanıma dönüşüyor.

Öte yandan, bu demokrasisizlik ortamında, yığınsal hareketin çeşitli kolları güçlenen bir demokratizm örneği veriyor. Örgütlenmelere katılanlar, kendi istemlerini kendileri belirliyorlar. Ortak, herkesi birleştiren istemler öne çıkıyor. Politik görüşlere göre bölünme değil, farklı politik görüşlerden unsurların birliği eğilimi ağır basıyor.

Politik planda

Yığınların politik görüş faklılıklarına bakmaksızın, ortak istemleri etrafında bir araya gelmeleri, bu istemlerin ısrarlı takipçiliğini yapmaları sonucunda, bu örgütlenmeler, demokrasi mücadelesinde bir taraf olarak beliriyor. Bir yanıyla bu, rejim karşıtı partilerin, bu hareketler ve istemleri karşısında kendilerine bir çeki düzen vermelerini getiriyor. (Elbette süreç iki yönlü işliyor. Politik partilerin demokrasiden, hak ve özgürlüklerden yana çıkışları, açıklamaları da bu hareketleri ile atılmada cesaretlendiriyor.) Bir yanıyla da, yığın örgütlerinin yalnız bugün değil, demokrasinin vazgeçilmez unsurları olarak, yarının Türkiye'sinde de etkili bir rol üstlenmelerini hazırlıyor.

Yığın örgütlerinde ve girişimlerinde, farklı politik görüşlerden güçlerin şimdiden, belirli ölçülerde de olsa, birlikte hareket etmeye başlaması, şu sonucu da beraberinde getiriyor: Bu örgütlenmeler, tabanda olduğu gibi, tepede de güçlerin birleştirilmesinin hazır ve etkili araçları oluyor. TKP 1986 Ulusal Konferans Tezleri'nde belirtildiği gibi, "yığın örgütlerinin ve çevrelerin demokratik istemler doğrultusundaki mücadelelerini yükseltmeleri, ortak istemlerden oluşan bir programın belirginleşmesi ve demokratik, politik güçlerin bu örgüt ve çevrelerin mücadelelerini aktif desteklemesiyle, birleşik, yığınsal demokratik hareketin boy vermesi" olanaklı hale geliyor.

Politik planda, demokrasi güçleri arasında gerçek, dayanıklı ve ileriye açık bir demokratik uzlaşmanın, bir başka deyişle ulusal demokratik bir iktidar alternatifinin oluşması, işte en başta bu olanağın gerçeğe dönüştürülmesine bağlıdır.